

Łukasz Ławicki

INTENSYWNY PRZELOT SIEWKOWCÓW (*CHARADRII*) NA WYBRZEŻU ZACHODNIM

Intensive passage of waders (*Charadrii*) on the Polish western coast

Jesienny przelot siewkowców na polskim wybrzeżu Bałtyku najlepiej poznany został w rejonie Zatoki Gdańskiej, gdzie prowadzono najbardziej regularne obserwacje (Gromadzka 1982, Gromadzka & Przystupa 1988, Meissner & Sikora 1995, Zieliński 1995, Meissner & Kozioróg 2000, Sikora & Zieliński 2000). Natomiast dane dotyczące migracji siewkowców na Wybrzeżu Zachodnim są skąpe i nieliczne (Tomiałojć & Stawarczyk 2003, Kajzer & Jasiński 2005, Kajzer et al. 2005). Celem niniejszej notatki jest przynajmniej częściowe wypełnienie tej luki.

Intensywny przelot siewkowców na Wybrzeżu Zachodnim odnotowano 10.08.2005 roku w Mrzeżynie (pow. gryficki, woj. zachodniopomorskie), gdzie w ciągu 6 godzin obserwacji odnotowano przelot 2009 ptaków siewkowatych z 12 gatunków (tabela 1). W dniu prowadzenia obserwacji na Bałtyku panowała sztormowa pogoda i wiał silny zachodni wiatr. Ptaki obserwowano przy użyciu lunety 20-60x82 i lornetki 7x50.

Tab.1. Liczebność siewkowców odnotowana podczas intensywnego przelotu na Wybrzeżu Zachodnim w dniu 10.08.2005 r.

Tab.1. Number of waders recorded at intensive passage at Western Coast on 10.08.2005.

Gatunek	Liczebność
Ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i>	21
Sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>	98
Siewnica <i>Pluvialis squatarola</i>	296
Biegus rdzawy <i>Calidris canutus</i>	4
Biegus krzywodzioby <i>Calidris ferruginea</i>	59
Biegus zmienny <i>Calidris alpina</i>	1290
Szlamnik <i>Limosa lapponica</i>	149
Kulik mniejszy <i>Numenius phaeopus</i>	9
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	63
Brodziczek śniady <i>Tringa erythropus</i>	1
Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	12
Kwokacz <i>Tringa nebularia</i>	7

Zwracają uwagę wysokie liczebności czterech gatunków (sieweczka obrożna, siewnica, biegus zmienny, szlamnik), które należą do jednych z najwyższych odnotowanych na polskim wybrzeżu Bałtyku (Tomiałoć & Stawarczyk 2003).

Jesienny szczyt liczebności sieweczki obrożnej wypada w połowie sierpnia, kiedy to odnotowano najwyższe liczebności – 150 ptaków pod Mikoszewem i 118 w ujściu Redy, a na Wybrzeżu Zachodnim 60 ptaków stwierdzono 24.08.2003 w Kołobrzegu (Tomiałoć & Stawarczyk 2003, Guentzel & Kajzer 2004). Przelot dorosłych siewnic w miesiącach letnich jest mało obfity i dotyczy małych grup, a liczniej lecą dopiero ptaki młode od września do listopada i wówczas w Zat. Gdańskiej notowano maksymalnie 250 - 450 ptaków (Tomiałoć & Stawarczyk 2003). Natomiast podczas przelotu jesiennego biegus zmienny jest najliczniejszym biegusem, a jego przelot na wybrzeżu bywa czasami bardzo obfity i największe koncentracje stwierdzano wówczas w Zatoce Gdańskiej, gdzie notowano do 2500 os. (Meissner & Sikora 1995, Tomiałoć & Stawarczyk 2003). Liczebność szlamnika zanotowana podczas intensywnego przelotu w Mrzeżynie jest najwyższą zanotowaną w kraju. Obficie przelatuje on jesienią zwłaszcza w Zatoce Gdańskiej, natomiast wzdłuż pozostałych odcinków wybrzeża przelatuje bez zatrzymywania się (Tomiałoć & Stawarczyk 2003). Odnotowano także obfity przelot ostrzygojada – stwierdzono 21 ptaków, a kilka dni wcześniej – 4 sierpnia – na odcinku Mrzeżyno – Rogowo policzono 26 os. Liczebności te dobrze korespondują z danymi z Wybrzeża Zachodniego, gdzie szczyt liczebności ostrzygojada występuje w sierpniu i wówczas notowano najwyższe liczebności np. 11 ptaków – 24.08.2003 w Kołobrzegu (Kajzer et al. 2005).

LITERATURA

- GROMADZKA J. 1982. 20-letnie obrączkowanie siewek (*Charadrii*) przy ujściu Wisły. Not.Orn. 23: 89-92.
- GROMADZKA J., PRYZSTUPA B. 1988. Obrączkowanie ptaków siewkowatych (*Charadrii*) przy ujściu Wisły w latach 1983-1986. Not.Orn. 29: 91-95.
- GUENTZEL S., KAJZER Z. 2004. Ważne obserwacje ornitologiczne na Pomorzu Zachodnim. W: Czeraszewicz R., Oleksiak A. (red.) 2004. Ptaki wodno-błotne na Pomorzu Zachodnim. Wyniki liczeń w sezonie 2003/2004, ekologia i ochrona. Projekt przyrodniczo-łowiecki. ss. 17-29. ZTO -PZŁ Szczecin.
- KAJZER Z., JASIŃSKI M. 2005. Liczenie ptaków wodno-błotnych na wybrzeżu Bałtyku między Świnoujściem a Helem w październiku 2003 roku. Not.Orn. 46: 53-59.
- KAJZER Z., GUENTZEL S., JASIŃSKI M., SOŁOWIEJ M. 2005. Rzadkie ptaki obserwowane w latach 1999-2003 na Pomorzu Zachodnim. Not.Orn. 46: 95-110.
- MEISSNER W., SIKORA A. 1995. Wiosenna i jesienna migracja siewkowców (*Charadrii*) na Półwyspie Helskim. Not.Orn. 36: 205-239.
- MEISSNER W., KOZIRÓG L. 2000. Jesienna migracja kamusznika *Arenaria interpres* przez Zatokę Gdańską. Not. Orn. 41: 213-223.

- SIKORA A., ZIELIŃSKI P. 2000. Jesienna wędrówka płatkonoga szydłodziobego *Phalaropus lobatus* przy ujściu Wisły w latach 1983-2000. Not.Orn. 41: 273-282.
- TOMIAŁOJC L., STAWARCZYK T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- ZIELIŃSKI M. 1995. Obrączkowanie siewkowców (*Charadrii*) przy ujściu Wisły w latach 1987-1994. Not.Orn. 36: 181-190.

Summary

On 10.08.2005 in the Mrzeżyno near Gryfice (NW Poland) an intensive passage of waders (*Charadrii*) was observed. 2009 individuals representing 12 species were recorded within 6 hours. The recorded species were: Oystercatcher (21 ind.), Ringed Plover (98 ind.), Grey Plover (296 ind.), Knot (4 ind.), Curlew Sandpiper (59 ind.), Dunlin (1290 ind.), Bar-tailed Godwit (149 ind.), Whimbrel (9 ind.), Curlew (63 ind.), Spotted Redshank (1 ind.), Redshank (12 ind.) and Greenshank (7 ind.).

Bartłomiej Sklepowicz

WŁOCHATKA *AEGOLIUS FUNEREUS* W LASACH SKWIERZYŃSKICH

Boreal Owl *Aegolius funereus* in Skwierzyńskie Forests

W podsumowaniu stanu wiedzy o awifaunie Ziemi Lubuskiej (Jermaczek et al. 1995) nie znajdziemy informacji na temat historycznego i współczesnego występowania włośchatki w tym regionie. Na północ od Ziemi Lubuskiej najbliższymi stwierdzonymi stanowiskami włośchatki są okolice Drezdenka (Bednorz et al. 2000) i Drawieński PN, gdzie w latach 1997-99 stwierdzano corocznie 1-3 samców (Tomiałojc i Stawarczyk 2003). Najbliższymi położonymi stanowiskami regularnego występowania włośchatki na południe od granic regionu są Bory Dolnośląskie, gdzie w latach 90. stwierdzano od kilku do 39 samców (Tomiałojc i Stawarczyk 2003). W latach 1997-2001 regularnie obserwowano 1-2 samców w okolicach Żar (Komisja Faunistyczna 2001, 2002, Czechowski et al. 2004). W 2002 roku jednego samca stwierdzono w okolicach Nowej Soli (Komisja Faunistyczna 2003). W 2004 roku wykryto 10 samców w południowo-zachodniej części woj. lubuskiego (Czechowski et al. 2004), 2-4 samce w okolicach Żar i Żagania oraz schwytano młodocianego osobnika w okolicach Zielonej Góry (Komisja Faunistyczna 2005).